FOR Freedom AND Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

Serving Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco, Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER
Denver, Indianapolis, Florida, Phoenix, Ely, Pueblo, RockSprings

NO. 16

CLEVELAND, OHIO, MONDAY MORNING, JANUARY 31, 1977

LETO LXXVIII. Vol. LXXVIII

Rev. R. Rogan 12-23-9
St. Cyril Church
62 St. Mark's Place
New York, N.Y. 10003

Novi grobovi

Albin L. Strohen

V Lutheran Medical Centru je umrl, zadet od srečne kapi 63 let stari Albin L. Strohen, mož Helen T., roj. Lonchar, oče Albina A. in Lawrenca, stari oče Elizabeth Jane, zaposlen kot električar do upokojitve pri Marquette Metal Products, brat Josepha, Mrs. Arla Farrell in Mrs. Josephine Zupancic. Bil je član Baragovega dvora Katoliških borštnarjev. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. danes dopoldne s sv. mašo v cerkvi sv. Križa ob 10., nato na Kalvarijo.

Robert Rupert

V St. Petersburgu, Fla., je v veteranski bolnišnici umrl po dolgi bolezni 65 let stari Robert Rupert, ki je živel preje v Collinwoodu (Clevelandu), dokler se ni pred enim letom preselil v Port Richy, Fla., mož Virginie, brat Vere Krasch (Ariz.), Mary Dolsak (Cleveland), Edwarda Ruperta (Cleveland) in Alberta Ruperta (Mentor), sin Franka Ruperta in pok. Frances, roj. Klemencic, Rupert. Pokojnik je bil rojen v Ljubljani v Sloveniji, od koder je prišel v ZDA star 2 leti s starši. Bil je veteran druge svetovne vojne. Pogreb je bil preteklo soboto, 29. januarja v Petersburgu, Fla.

Frank Bavec

V Lake County Memorial West bolnišnici je umrl pretekli petek 62 let stari Frank Bavec s 1067 E. 66 St., sin pok. Antona in Agnes, roj. Mihelcic, brat Antona (Clearwater, Fla.), Mary, pok. Josepoine Suback, stric in stari stric, prodajalec L&M tobaka in sladkorčkov skozi 20 let in privatni policaj v Clevelandu, tajnik Federacije slovenskih narodnih domov, tajnik Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue skozi 13 let, član KSKJ št. 25, Kluba slovenskih upokojencev za senklersko področje, Slovenske pristave, Združenih slovenskih društev ter Ložke doline, pri kateri je bil tajnik 30 let. Pogreb bo v sredo ob 9.15 iz Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue, v cerkev sv. Vida ob 10., nato pa na Kalvarijo. Ure kropljenja danes in jutri od 2. do 5. popoldne in od 7. do 9. zvečer. Pogreb je v oskrbi Zakrajškovega pogrebnega zavoda.

Anton J. Rezabek

Preteklo soboto je umrl nenadno zadet od srčne kapi 65 let stari Anton J. Rezabek s 13513 Kuhlman Avenue, mož Rose, roj. Volante, oče Janice Chapin in Anthonyja, 4-krat stari oče, sin Katherine Mirous in pok. Antona Rezabek, brat Marie Volante. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. jutri, v torek ob 10.15, v cerkev sv. Jeroma ob 11., kjer bodo opravljeni vsi javni pogrebni obredi.

Hrvaške ugrabitelje bodo sodili v Brooklynu

NEW YORK, N.Y. — Zvezno prizivno sodišče je odločilo, da lahko sodijo hrvaške nacionaliste, ki so obtoženi ugrabitve letala v preteklem septembru in umora policista, ki je skušal uničiti bombo, pred sodiščem v Brooklynu in ne le v Buffalo, kot je odločilo nižje sodišče.

Vremenski prerok

Oblačno in mrzlo z naletavanjem snega. Najvišja temperatura okoli 14 F (-10 C). Zjutraj ob šestih je kazal toplomer 1 F (-17 C).

Saharov se obrnil na Carterja za pomoč proti preganjanju v ZSSR

WASHINGTON, D.C. — Andrej D. Saharov, sovjetski fizik, oče sovjetske vodikove bombe, Nobelov nagrajenec za mir v letu 1975, je pozval predsednika ZDA, naj podpre borbo sovjetskih ljudi za človekove pravice.

"Tu imamo mi trde, skoraj neznoste razmere, ne le v Sovjetski zvezi, ampak tudi v drugih državah Vzhodne Evrope, Oblasti niso voljne dati niti najosnovnejših človekovih pravic," pravi Saharov v svojem pismu predsedniku ZDA. Tega je Sharov izročil Martinu Garbusu, odvetniku iz New Yorka, ki ga je z ženo obiskal v Moskvi 21. januarja 1977.

Pismo je M. Garbus izročil v petek zjutraj državnemu podtajniku za politična vprašanja Philipu C. Habibu. Pismo je prišlo slučajno en dan potem, ko je državno tajništvo posvarilo Sovjetsko zvezo pred poskusom prisiliti Saharova k molku. To je izzval sovjetskega poslanika v ZDA Anatola Dobrinina k protestu pri vladi ZDA, ki pa ga je odklonila.

Politični umori vznemirjajo Španijo

MADRID, Šp. — Pretekli petek so teroristi, po vsem sodeč levičarji, ustrelili tri policiste. Vlada se je odločila za začasno ukinitev dveh ustavnih svobodščin — neosnovanih hišnih preiskav in obtožbe prijetih tekom 72 ur — ko je začela obsežno akcijo, da bi preprečila nove umore.

V Madridu je bilo tekom šestih dni pretekli teden 10 umorov, katerih cilj je po mnenju vlade izzvati vojaštvo in preprečiti za pomlad napovedane parlamentarne volitve.

Mississippi noče ženske enakosti

JACKSON, Miss. — Senatni odbor je s 5:4 odklonil predlog dopolnila k ustavi o enakosti spolov. Predlog mora odobriti 38 držav do leta 1979, če naj postane dopolnilo zvezne ustave. Doslej ga je odobrilo 35 držav.

Zadnje vesti

TOKIO, Jap. — Podpredsednik ZDA W. F. Mondale, ki je včeraj priletel sem iz Pariza, se je razgovarjal s predsednikom vlade Fukudo in ga zagotovil, da je Japonska za ZDA prav tako pomembna kot Zahodna Evropa. Pozval ga je k pospešitvi uvoza, kar bi naj pomagalo drugim državam svobodnega sveta k hitrejši obnovi rasti gospodarstva. Mondale je po razgovorih z vodniki Japonske odletel preko Pacifika domov.

VATIKAN. — Papež Pavel VI. je včeraj dejal veliki množici vernikov zbranih na trgu sv. Petra, da naj žena ohrani svoje mesto v cerkvi in družbi, ki ji je odrejeno po naravi. V pevskem zboru imamo tenorje in soprane, je dejal sv. oče, pa nihče ne trdi, da bi bili eni vredni več kot drugi. Papež je govoril v zvezi z objavo odločitve v vprašanju duhovnic v katoliški cerkvi. Kongregacija za vero je izjavila, da duhovnic v katoliški cerkvi ne bo, ker ženske niso "naravno podobne" Kristusu. Odklonitev duhovništva ženam ne pomeni njihovega zapostavljanja, ampak le različnost udejstvovanja. Njihovo polje dela po zgledu Marije je obsežno zlasti v ljubezni in socialnem skrbstvu.

HONG KONG. — Načelnik KP in predsednik vlade Hua Kuofeng je obdolžil Sovjetsko zvezo, da ima na meji Kitajske zbranih milijon vojakov in da je pripravljena "podjarmiti Kitajsko". Pozval je Kitajsko k večjemu naporu pri izgradnji obrambe, ki je važnejša celo od razvoja poljedelstva.

AMAN, Jord. — Kralj Husein je posvaril Egipt in Sirijo, naj ne začenjata nobenih vojaških akcij proti Izraelu, ker da je ta sedaj vojaško močnejši kot je bil kdajkoli.

Carter bo govoril

WASHINGTON, D.C. —Predsednik ZDA Jimmy Carter bo v sredo zvečer ob desetih preko radia in televizije govoril vsej deželi o svojih programih in načrtih.

Za 7. ali 8. februar 1977 je napovedana predsednikova tiskovna konferenca.

CLEVELAND V LEDENEM OBJEMU

Mrzli polarni zrak je v petek segel proti jugu in vzhodu ter vključil v svoj ledeni objem večji del Srednjega Zahoda in Vzhoda dežele, posebno močno Ohio s Clevelandom. V petek zjutraj ob 8.30 je kazal toplomer še 26 F, ob 10.30 pa že 1 F. Pomanjkanje plina, ki ga je povzročila dolga in huda zima, je preslo ob novem mrzlem valu v pravo krizo. Izredno stanje so proglasili guvernerji Ohio, Pennsylvanije, New Yorka in New Jerseyja.

CLEVELAND, O. — Tekom letošnje dolge zime, — stvarno se je začela že v oktobru, — smo ponovno doživeli hud mraz, imeli smo nad ducat novih 'najmrzlejših dni', saj je pred dvemi tedni padel toplomer na —17 F, toda krize doslej ni bilo. Nov val mraza, o katerem so naprej govorili, da utegne biti doslej najhujši, je sprožil krizo zato, ker so se zaloge plina izredno zmanjšale in je nastopila nevarnost, da bo tega zmanjkalo celo za ogrev stanovanj in najnujnejših javnih ustanov. Sam predsednik ZDA je že par dni preje ponovno pozval vso deželo, naj čuva kurivo in nastavi termostate na 65 F tekom dneva, ponoči pa jih naj potisne navzdol na do 55 F.

Ohijski guverner James A. Rhodes je proglasil izredno stanje zaradi mraza v četrtek in priporočil zaprtje vseh šol in obratov, da bi ostalo dovolj plina za ogrev domov in nainujnejših ustanov in naprav. Kljub hudi stiski guverner tega ni ukazal, češ da za to nima po ustavi pravice, toda njegov poziv je bil nujen in prepričljiv.

V dveh urah toplomer padel za 25 stopinj F.

Ko je v petek dopoldne dosegel mrzli val polarnega zraka Cleveland, je prišel poziv, naj vsi uradi, podjetja in tovarne opoldne zaprejo, trgovine pa naj omejijo poslovne ure. Šole, katerih je nekaj bilo odprtih, so zaprle vrata in poslale šolarje domov. Vse je hitelo domov, ceste so bile zatrpane z vozili, ko je policija zaprla glavne avtomobilske ceste, kjer je obtičalo večje število avtomobilov zaradi ledenih cest in snežnega meteža, ki ni dopuščal voznikom niti 10 čevljev razgleda pred njimi. Zaradi skrajno omejene vidljivosti in zametenih vzletnih steza sta bili zaprti obe mestni letališči. Avtobusi so imeli velike zamude, v kolikor so sploh vozili.

St. Clair Avenue, kamor je bil preusmerjen skoraj ves promet s Shorewayja, je bil nekaj ur popolnoma zatrpan z reko avtomobilov, ki pa ni tekla, ampak se po polžje premikala in vedno znova zastajala. Od poldne do ene se je na primer premaknila od urada Ameriške Domovine le do White Motor tovarne, torej komaj pol milje.

Strupen mraz vso noč

Hud veter, ki je nosil droben sneg, je mraz še povečal. Vremenski poročevalci so trdili, da je bilo ob upoštevanju močnega vetra za človeka mraz, kot če bi toplomer kazal 50 do 53 F pod ničlo, kar je pravi polarni mraz. Proti večeru je veter nekaj popustil, zato pa je toplomer padel na —10 F, kjer je ostal preko vse noči do jutra. V soboto dopoldne ob 11. je bil še vedno na —5, četudi so preje napovedovali, da se bo okoli poldne povzpel na 10 F.

Strah zaradi ustavitve plina

Kljub pozivu predsednika ZDA in guvernerja Ohia po skrajnem varčevanju goriva, posebno plina, je nastopila resna možnost, da bo tega zmanjkalo. To je posebno veljalo za Westlake, Bay Village in Brunswick, področje Columbia Gas.

Krizo so napovedovali za soboto zjutraj in dopoldne, ko bo prebivalstvo potisnilo termostate navzgor, kuhalo in opravljalo druga nujna dela. To bi moglo pritisk plina zmanjšati do take mere, da bi ga bilo treba ustaviti.

K sreči se je položaj popravil in nevarnost je bila prebrodena brez hujše preskušnje. Negotovost je obstala preko noči od sobote na nedeljo, ko se je stanje nekaj omililo.

Letališča in ceste v soboto odprte

V soboto popoldne, ko je sneg prenehal, je uspelo očistiti ceste v toliko, da je bil po njih možen vsaj omejen promet, četudi ob velikem tveganju. Prav tako so odprli tudi letališči, vendar je bil promet na njih zelo skromen, ker je bila varnost omejena in vzleti kot pristanki tvegani. Potniki, ki jih je mraz zajel na letališčih v petek, so počakali boljšega vremena v soboto.

Ledeni mraz tudi drugod

V ledu ni bili le ves Cleveland, ampak ves Ohio, njegov severozahodni del ni odrezal nič boljše kot severovzhodni Hudo je bilo v zahodnem delu države New York, pa tudi v Pennsylvaniji, v New Jerseyju in v Zahodni Virginiji.

V ledenomrzlem objemu je bil stvarno ves srednji in severozahodni del ZDA, četudi je bilo v Ohiu posebno težavno zaradi nevarnosti, da zmanjka plina, kot je to objavila Columbia Gas of Ohio.

Carter pozval k večjim žrtvam

Predsednik Jimmy Carter je včeraj priletel v Pittsburgh, da se osebno prepriča o položaju v energetski krizi, ki je zajela srednji in severovzhodni del dežele. Pozval je prebivalstvo k še večjim žrtvam. Termostate naj nadomeste na do 50 F in uporabljajo kamine, kjer jih imajo Industrijo in poslovni svet je pozval, naj po možnosti preide k štiridnevnemu tednu s po 10 delovnimi urami na dan.

Blizu 2 milijona ljudi je ostalo brez posla zaradi vremena in krize oskrbe z gorivom, od tega skoraj polovico v državi Ohio.

Najmanj 45 oseb je umrlo v zadnjih dneh zaradi ostre zime na Srednjem zahodu in Vzhodu ZDA.

Predsednik je opozoril na dejstvo, da kriza energije ni nekaj začasnega, ampak trajnega in da bo predložil Kongresu najkasneje do 20. aprila program, ki naj rešuje to vprašanje.

Položaj se nekaj izboljšal

WASHINGTON, D.C. — Pomanjkanje naravnega plina za ogrev domov in najnujnejših ustanov je nekaj popustilo tekom včerajšnjega dne, ko je bila poraba zmanjšana zaradi zaprtja šol, tovarn in poslovnih prostorov, pa tudi zaradi male popustitve mraza.

Štiri glavne plinske družbe, ki oskrbujejo 12 držav, med njimi Ohio, so sporočile Zvezni energetski komisiji, da je pitisk v plinovodih porastel in da je nevarnost za pomanjkanje plina za ogrev domov in najvažnejših ustanov prešla. Izjavile so, da bo prešlo še nekaj dni, predno bo mogoče odpreti tovarne in šole.

Še en mesec mraza

WASHINGTON, D.C. — Narodna vremenska služba je objavila pretekli teden svojo mesečno napoved vremena. Pravi, da moramo pričakovati še en mesec izrednega mraza. Tolaži nas pri tem z izjavo, da so nje ne napovedi točne le v treh od petih slučajev.

Iz Clevelanda in okolice

Šole v Clevelandu odprte—

Po objavi šolskih oblsti bo danes pouk v vseh javnih in katoliških šolah mesta Clevelanda, med tem ko bodo šole v nekaterih predmestjih ostale še zaprte. Tudi večji del tovarn in drugih obratov bo ostal zaprt verjetno do srede, ko pričakujejo, da bo oskrba s plinom ustaljenejša in boljša.

Popustna prodaja—

Danes se začne v Anzlovarjevi trgovini na St. Clair Avenue popustna razprodaja, ki bo trajala dva tedna. Resnična ugodnost za nakup!

Kidanje snega je nevarno—

Zdravstvene oblasti opozarjajo vse, ki imajo kake težave s srcem, starejše pa na splošno, naj bodo pri kidanju snega previdni. Vsako tretiravanje in vsak večji telesni napor, je za one, ki ga niso vajeni, zelo tvegan, zlasti v vremenu, kot ga imamo zadnje dni.

Ne bo seje—

Društvo sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ v sredo, 2. februarja ob 1.30 popoldne ne bo imelo seje zaradi slabega vrema in poti.

Pomota—

V sestavkih pod naslovom "Prijetelju Karlu Mauserju v slovo" v Ameriški Domovini pretekli četrtek, 27. januarja, je bil oni v imenu Slovenske telovadne zveze v imenu te organizacije v Torontu in ne v Clevelandu. Za neljubo pomoto prosimo prizadete oproščanja.

Žalostna vest—

G. Louis Oswald z 22261 Chardon Road, Euclid, Ohio 44117, je dobil sporočilo iz Jurjevice pri Ribnici, da mu je tam 10. januarja 1977 umrla sestra Marija Kaplan. Tukaj zapušča poleg njega hčerko Mary Semen, sina Vinka Kaplana in njihove družine, s Biwabiku, Minn., sestro Johanno Zallar, doma v Sloveniji pa še tri brate in dve sestri.

Seja odpovedana—

Podružnica št. 14 Slovenske ženske zveze na bo imela jutri, v torek zvečer ob sedmih v SDD na Recher Avenue napovedane seje zaradi sedanjega vremena in slabih poti.

Tony Boyle pride znova pred sodišče

Vrhovno državno sodišče Pennsylvanie je razveljavilo obsodbo in odredilo novo sodno razpravo.

PHILADELPHIA, Pa. — W. A. (Tony) Boyle, bivši predsednik Unije premogarjev je bil leta 1974 obsojen umora Josepha Jablonskega, ker so priče trdile, da je on dal nalog za umor tega svojega tekmeca in nasprotnika v Uniji premogarjev. Umorili niso le Josepha Yablonskega, ampak tudi njegovo ženo in hčerko.

Vrhovno sodišče države Pennsylvanie je prišlo do zaključka, da ni mogel obsojeni Boyle "predložiti vsega gradiva, ki bi govorilo proti njegovi krivdi.

Sodnik Eagan je izjavil, da ima T. Boyle pravico prositi za izpust pod jamščino in čakati na novo razpravo na svobodi.

SLOVENCI NA KOROŠKEM NADALJUJEJO BOJ ZA SVOJE PRAVICE

K sedanjemu položaju v boju koroških Slovencev za njihove pravice je ljubljanski dnevnik "Delo" objavil sredi tega meseca sledeče poročilo:

Osrednji organizaciji koroških Slovencev sta v novo leto stopili z izjavo, s katero sta ponovno zavrnili lani sprejeti zakon o narodnostnih skupnostih, hkrati pa sta zavrnili tudi sosvete, ki jih ta zakon uvaja kot organe, katerih naloga naj bi bila pomagati oblastem pri reševanju manjšinskega vprašanja in uresničevanju sedmega člena avstrijske državne pogodbe.

Argumentacija, s katero sta organizaciji v skupni izjavi zavrnili lansko julijsko zakonodajo s preštevanjem in sosveti vred, je znana: na to zakonodajo se veže lansko novembrsko preštevanje, ki pomeni direktno revizijo avstrijske državne pogodbe in njenega sedmega člena, sami sosveti pa so zasnovani tako, da na njih manjšinski organizaciji nimata nobenega realnega vpliva — stališče sosvetov, katerih kadrovsko sestavo v največji meri določa kar vlada, so namreč za oblasti komajda nasvet in zato popolnoma neobvezna. Manjšinska problematika naj bi se zatorej po tem konceptu vlade v prihodnje reševala v parlamentarnem šahiranju med tremi strankami, ne pa v dogovoru z manjšino in njenima organizacijama. Prav zato, kot rečeno, organizaciji Slovencev na Koroškem sosvete zavračata tudi z novoletno izjavo in ponovno terjata nadaljevanje pogajanj v kontaktnem komiteju, v katerem imata bolj enakopraven položaj.

Izjava je toliko bolj žgoča, ker se bliža 1. februar, datum, ko bi morala vlada javnosti na podlagi lanskih julijskih zakonov že predstaviti prvi slovenski sosvet. Slovenski organizaciji sta na zadnjem, decembrskem sestanku s kanclerjem Kreiskim predlagali, naj bi obnovili delo kontaktnega komiteja, kjer so se slovenski predstavniki tudi v preteklosti srečevali neposredno s predstavniki strank in člani vlade; Kreiskemu tako stališče ni bilo povsem pogodu, vendar je konec koncev v predlog privolil, toda pod pogojem, da ga potrdijo vse tri stranke, ki zadnje čase soglasno kroje Slovencem njihovo avstrijsko usodo. Takšnega soglasja, kolikor je moč razbrati iz izjav politikov, ni, raje nasprotno: vlada se še nadalje poteguje za sosvete in se hkrati pretvarja, kot da bojkota preštevanja sploh ne bi bilo in kot da bi julijsko zakonodajo s fanfarami sprejela vesoljna Avstrija vključno s Slovenci. Hkrati pa prihajajo iz ozadja politične scene prva znamenja, da se pripravljajo tudi nedovoljeni nizki udarci.

Tako je npr. na Koroškem zadnje čase spet veliko govora o bankrotnem podjetniku Paradisu, ki je že pred preštevanjem poskušal ustvariti vtis nekakšne nadorganizacije koroških Slovencev, organizacije, ki bi bila nad sedanjimi razprtijami — in seveda nima za seboj nikogar od Slovencev in velja med resnimi Avstrijci — pred dnevi si ga je pošteno privoščil dunajski Profil — za komično figuro, ki poskuša svoje propadlo proletarsko podjetje rešiti z novci iz političnih blagajn. Res pa je, da ga podpirajo vse tri koroške stranke, kar pomeni, da ga podpira tudi koroški Heimatdienst.

Kot rečeno, gre pri Paradisu za komično figuro in narodnega odpadnika, ne pa tudi za šalo, kajti v dejstvu, da so ga spet potegnili na plano, se skriva resna grožnja Slovencem, ta grožnja pa pravi: če se ne uklonite julijskim zakonom, si bomo izbrali pač nove sobesednike ne glede na to, koliko zaupanja Slovencev bodo ti predstavniki uživali.

Takšno ravnanje seveda kar plastično odkriva pravo ozadje julijske zakonodaje, ki se ji Slovenci na Koroškem tudi ob novem letu tako složno upirajo.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. - 431-0628 - Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Wed., Sat., Sun., holidays, 1st two weeks in July

NAROČNINA

Združene države:
$28.00 na leto; $14.00 za pol leta; $8.00 za 3 mesece
Kanada in dežele izven Združenih držav:
$30.00 na leto; $15.00 za pol leta; $8.00 za 3 mesece
Petkova izdaja $10.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
$28.00 per year; $14.00 for 6 months; $8.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
$30.00 per year; $15.00 for 6 months; $8.50 for 3 months
Friday Edition $10.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83 No. 16 Monday, Jan. 31, 1977

Zbornik Svobodne Slovenije 73, 74, 75

I.

Spet je prišla — že štiriindvajsetič — med nas zajetna knjiga z napisom Zbornik 73-75. Zadnja letnica je 30. obletnica, odkar smo begunci po drugi svetovni vojni s težkim srcem zapustili domovino, ker je tam zavladalo brezbožno nasilje. Sedaj po 30 letih ta debela, 463 strani velikega formata obsegajoča knjiga spet — kakor so pred njo njene prednice — zgovorno in ponosno izpričuje, kakšne vrste "izdajalci" naroda so to, ki so med tem napisali in izdali 24 debelih knjg, kjer je popisano njihovo delo za isti narod. Kjer razpravljajo na znanstvenih višini o politični, socialni in gospodarski bodočnosti tega naroda, ki ga tako uspešno, dostojanstveno in častno zastopajo med narodi v tujem svetu, kamor so so morali razseliti.

Človek bi skoraj zapisal, da so te knjige prava epopeja dosežkov slovenskega povojnega človeka na tujem — kar pa nočejo biti. Le to hočejo povedati, kaj je ta človek ustvaril, recimo, na gospodarskem, nacionalnem in zlasti na kulturnem polju. Na tem zadnjem je žetev tako obilna in tako pomembna, da bodoči znanstveni in literarni zgodovinar ne bo mogel nepristransko naslikati razvoja slovenske kulture v tem času "meddobja", ne da bi vključil kot bistveni doprinos k splošni narodni kulturi tudi prispevke zdomstva.

Kje so korenine te bujne rasti? Iz kakšnih tal črpajo te korenine sokove za ustvarjanje umetniških, likovnih, literarnih, znanstvenih in vseh drugih del, in iz kakšnega nagiba se trudijo vsi tisti, ki ta dela zbirajo, o njih pišejo in o njih knjige izdajajo? Katera je tista sončna luč, ki obseva vse bujno rastje in cvetje, da se razrašča in razcveta širom Slovenije v svetu?

Odgovor je dokaj preprost in enostaven. Ta luč je popolna dedikacija in predanost slovenskih zdomskih in zamejskih kulturnikov, umetnikov, znanstvenikov, politikov in gospodarstvenikov ideji in principu dela za narod, ki je doma vklenjen v ozke vrige golega in grobega materializma, da ne more in ne sme izreči svobodne besede. Rodi pa to delo čista ljubezen zdomcev do celotne narodne skupnosti, ki ne vpraša za priznanje, kaj šele za plačilo!

Ta resnica je kleno izražena v uvodniku pričujočega Zbornika, kjer uredniški odbor, ki ga sestavljajo Miloš Stare, dr. Tine Debeljak, Pavel Fajdiga, Slavimir Batagelj, Tone Mizerit in Danica Kanalc Petriček, dostojanstveno izpove sledeče: "Zborniki Svobodne Slovenije (tedenski časopis političnih emigrantov) so izraz in dokaz idealizma Slovencev v svobodnem svetu. Vsi sodelavci, ki so s svojo požrtvovalnostjo in sposobnostjo dvignili Zbornike na tako visoko raven, niso niti želeli niti prejeli nobene nagrade in le tako omogočili izdajanje Zbornikov. Vse njihovo delo je izhajalo iz predanosti slovenstvu in iz želje, da bi slovenski narod živel in da bi bili vsi Slovenci deležni čimprej svobodnega življenja v Svobodni Sloveniji."

To so pomembne besede velikih ljudi majhnega naroda. Zahtevajo veliko pozornost ljudi tega malega naroda, ki so z njimi vred stopili na trdo pot v tujino, si tamkaj s pridnostjo in znanjem ustvarili novo življenje in jim bije v prsih slovensko srce. Nihče med nami ni tako reven, da bi z lahkoto ne pogrešil tistih borih 12 dolarjev za knjigo, ki jo skoraj ni mogoče po vrednosti plačati, posebno če se pomisli, da so tisti, ki so pisali sestavke in razprave zanjo, žrtvovali brezplačno dolge ure in še plačali stroške za časopise.

Vendar to ni glavno! Glavno je, da bo v odlični knjigi vsak med nami dobil nekaj, kar ga bo živo zanimalo, razen tega pa še drugo, s čimer si bo razširil obzorje in se seznanil iz prvega vira s stvarmi, ki so nekako del njega samega, ki so del njegovega življenja po odhodu iz domovine, in ki ga na drugi strani povezujejo z usodo njegovih sonarodnjakov v matični domovini in z onimi za mejami te domovine. Saj je knjiga tako pestra po svoji vsebini!

Nimam tu namena pisati kritično oceno Zbornika in na tem mestu ni prostora za takšno pisanje. To delo naj bi opravil kulturni in književni ocenjevalec na drugem mestu. Kar pa bi rad napravil, je kratka navedba in pregled razprav, nekaj več besed bi rad porabil za tiste sestavke, ki so mi osebno blizu, tako da ne morem molče mimo njih s samo kratko omembo.

To bom napravil v prihodnjem sestavku.

L. P.

BESEDA IZ NARODA

Novi ameriški predsednik in Slovenci

Cyril A. Žebot

Washington 21. januarja. — Včeraj je Jimmy Carter bil zaprisežen in uveden kot 39. predsednik Zduženih držav. Bil je mrzel, a kristalno čist sončen dan. Prvič v zgodovini je novi ameriški Predsednik po zaprisegi šel peš od Kapitola do Bele hiše. Roko v roki s svojo ženo in družino je Predsednik Carter hodil v špalirju 300.000 rojakov, ki so za začudeni gledali in mu spontano vzklikali dobre želje v prepričanju, da jih čuje in vidi, vsakega posebej, kot so ga v človeški neposrednosti sami videli iz špalirja. Ti nepričakovani občutki so se zlivali v razigrano radostno in upa polno razpoloženje.

Poleg te prijetne posebnosti je Carterjeva inauguracija imela še drugo globoko značilnost. V svojem posvetilnem nagovoru takoj po prisegi — med uvodno in zaključno molitvijo.

— se je novi Predsednik najprej zahvalil svojemu predniku v Beli hiši za vse, kar je storil za ozdravljenje Amerike. V nadaljevanju svojega nagovora pa je Predsednik Carter ponovno navezal zgodovinske ameriške vrednote človečanskih svobočin in enakih možnosti za vse na njih korenine v Svetem pismu.

Dvojni začetni vzgled novega Predsednika svojim sorojakom in vsemu svetu je neprecenljiv, posebno v tem času oslabljene osebne plemenitosti in vljudnosti, pa zelo agresivnih strmeljenj k duhovnemu in gmotnemu osvobojenju vseh ljudi in narodov.

Od kandidata do Predsednika

Pred Carterjevo izvolitvijo ni bilo vse tako lepo in jasno, posebno ne glede Vzhodne Evrope in Jugoslavije. V zadnjem mesecu predsedniške volivne kampanje je kandidat Carter dal nekaj nepremišljenih izjav glede sovjetske nevarnosti in pritiska na Jugoslavijo. Komaj dva dni po vplitvah pa je novoizvoljeni Predsednik že smatral za potrebno, da vsaj deloma popravi svoje kandidatske izjave. Prav je, da se zavedamo točno, za kaj je šlo. Zato sem zbral neposredna besedila o tem razvoju.

Carterjeva prva izjava

Poročilo GLASA AMERIKE o tiskovni konferenci kandidata J. Carterja v Kansas City, 16. oktobra 1976:

"Kandidat Carter je izjavil, da ni gotov o tem, kaj bi podvzel, če bi Sovjetska zveza šla proti takim neodvisno usmerjenim vzhodno-evropskim državam kot sta Jugoslavija ali Romunija. Medtem ko je označil možnost takih akcij obžalovanja vredno, je guverner Carter poudaril: 'Jaz ne bi šel v vojno v Jugoslaviji. Jaz ne bi uporabil ameriških čet, če bi se ljudstvo Poljske ali Vzhodne Nemčije dločilo za osvoboditev."

Tretja TV Debata

Poročilo o tretji in zadnji televizijski debati med Predsednikom Fordom in kandidatom Carterjem, 22. oktobra 1976 v Williamsburgu, Virginia (THE WASHINGTON POST, 23. oktobra 1976):

"Kraft (Joseph, novinar) je nato vprašal Carterja o izjavi, ki jo je Carter dal v soboto (16. oktobra), ko je rekel, da on ne bi bil za to, da bi Združene države šle v vojno za Jugoslavijo, tudi če bi Sovjetska zveza poslala svoje čete v to deželo po smrti predsednika Tita.

"Kraft je omenil, da so Ford in prejšnji Predsedniki čutili, da je modrejše izogniti se takim izjavam, in je dostavil, da je Carterjeva izjava "dejansko povabila" Sovjetski poseg.

"Carter je rekel, da se je on pogovarjal o Jugoslaviji s prejšnjim ambasadorjem. W. Averell Harrimanom, ki je pred kratkim bil na obisku v Jugoslaviji in ki je menil, da jugoslovanski voditelji 'smatrajo, da ni možnosti za sovjetsko invazijo'.

"Carter je dejal: 'Ne verjamem, da bi naša državna varnost bila naravnost prizadeta', četudi bi prišlo do take invazije, in da 'bi bilo z naše strani nemodro reči, da bomo šli v vojno' tam.

"Ford je povzel Kraftovo pripombo in je rekel, da je nemodro vnaprej opisati ameriški odgovor, ko se spominjamo, da so take izjave glede Koreje povabile severnokorejski napad leta 1950. Dejal je, da 'je dosti boljše, če druga stran ne ve točno, kaj bomo mi napravili."

Kissingerjeva reakcija

Poročilo o nastopu Državnega tajnika Henry A. Kissingerja na TV programu "Face the Nation" v zvezi s Carterjevo izjavo o Jugoslaviji (THE NEW YORK TIMES, 24. oktobra 1976):

"Gospod Kissinger, je rekel, da bo Carter, če bo izvoljen, gotovo na novo premislil svojo 'nevarno' izjavo, da on 'ne bi šel v vojno v Jugoslaviji, tudi če bi Sovjetska zveza tja poslala svoje čete! . . . Kissinger je rekel, da 'je važno, da (Sovjetska zveza) razume, da bi pritisk na Jugoslavijo imel najresnejše posledice za odnose z Združenimi državami'."

Moj komentar

Komentar C. A. Žebota v THE WASHINGTON POST, 30. oktobra 1976:

"Kampanjski in časopisni odmevi na gov. Carterjevo nepremišljeno izjavo o Jugoslaviji so se sukali okoli njenega manj pomembnega prvega dela, v katerem je rekel, da on 'ne bi šel v vojno v Jugoslaviji' v primeru kake bodoče sovjetske invazije.

"V zakasnelem metežu glede tega 'vojnega' dela Carterjeve izjave, potem ko jo je on ponovil v odgovoru na Joseph Kraftovo vprašanje v teku zadnje predsedniške debate, je njen mnogo važnejši drugi del ostal skoro spregledan. Svojemu 'ne vojna' odgovoru je gov. Carter dodal: 'Ne verjamem, da bi naša državna varnost bila prizadeta', če bi Sovjetska zveza vdrla v Jugoslavijo. To (zmotno) mnenje bi moralo biti predmet nepopustljivega spraševanja.

"Poleg osrednjega NATO področja v zahodni Evropi ni dežele, katere neodvisnost od Sovjetske zveze bi bila bolj važna za bistvene varnostne interese Združenih držav kot je Jugoslavija, ki obvladuje jadransko obalo in vzhodne Alpe. To je razlog zakaj vse od druge svetovne vojne Jugoslavija nikoli ni bila pojmovana, ali priznana, kot da spada v sovjetsko 'vplivno območje'.

"Če se gov. Carter ne strinja s tem že davno utemeljenim zaključkom, postane upravičeno ugibati, katerim nadaljnim možnostim za preprečenje Sovjetske ugrabitve Jugoslavije bi se on tudi bil pripravljen odpovedati v prid kaki drugi ugodnosti.

"Kolikor je meni znano, gov. Carter ni javno umaknil ali obrazložil svoje izrecno zanikanje pomembnosti, ki ga ima ozemlje Jugoslavije za varnost Združenih držav. To ni predmet, o katerem bi se kdo mogel 'zareči' v vročini ali pod pritiskom volilne kampanje. Governor Carter ne sme uiti s to svojo izjavo."

Evropski urednik THE NEW YORK TIMES-a

C. L. Sulzbergerjevo mnenje o Carterjevi izjavi (THE NEW YORK TIMES, 31. oktobra 1976):

Paris — "Carter kar naprej neodgovorno daje izjave o predmetih, o katerih še ni dovolj poučen, kot n. pr. o Jugoslaviji. On zatrjuje, da Jugoslavija ni dovolj važna za ameriške interese, da bi se zanjo borili, čeprav so celo italijanski komunisti... do obisti zaskrbljeni glede bodočnosti svoje sosede po Titovi smrti."

Carterjeva izjava po volitvah

Zapisnik o časopisni konferenci novoizvoljenega Predsednika J. Carterja, dne 4. novembra 1976 (THE NEW YORK TIMES, 5. novembra 1976):

V p r a š a n j e : "V vročini volilne kampanje je včasih kaj izgovorjeno v naglici in, kot ste pogosto poudarili, Vi ste odgovarjali na vprašanja na podlagi znanja, ki ste ga takrat imeli. Ali je možno, da bi si Vi o predmetu Jugoslavije, ko boste nadalje preučili to vprašanje, prihranili izbiro glede sovjetske akcije tam?"

Odgovor: "To je ena možnost. Jaz sem pojasnil svoje stališče do Jugoslavije: če bi Sovjetska zveza vdrla v Jugoslavijo, bi to bil skrajno resen prelom miru. To bi bila grožnja celemu svetu, v kolikor gre za miroljubni svet. To bi nam toliko kot onemogočilo nadaljevati v širokem smislu detente. In neglede na to, ali bi mi dejansko zavezali naše čete Jugoslaviji - moje ugibanje je, da bi do tega ne prišlo - toda jaz bi moral o tem dokončno odločiti v danem trenutku. Dodal bi še, da je moje obvestilo iz Jugoslavije bilo, da je država vojaško močna, zelo visoko enotna, zelo predana neodvisnosti, in da bi možnost za sovjetski vdor bila zelo neverjetna.'"

Predsednik Carter v Beli Hiši

Dne 20. januarja je Jimmy Carter prisegel na Sveto pismo kot 29. predsednik Združenih držav. Ni dvoma, da bo Predsednik Carter v Beli hiši odločal - tudi glede Jugoslavije — dobro informiran in resno zavzet za dejanske ameriške interese.

V Sloveniji pa tudi poznajo staro rimsko vodilo, da "fortes fortuna adiuvat"; ali, kot potrjuje slovensko krščansko izročilo, "pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal!"

—o—

Štajerski klub vabi

CLEVELAND, O. — Štajerski klub pripravlja domačo zabavo za svoje članstvo, pa tudi za svoje prijatelje in vse druge slovenske rojake 5. februarja ob sedmih zvečer v avditoriju pri Sv. Vidu.

To bo prijeten, domač večer. Kuharice bodo pripravile okusno večerjo — pečenice, segedinar, krofi in še marsikaj bo na razpolago —, strežnice pa bodo naglo vsem postregle. Fantje in možje bodo skrbeli, da ne bo nihče trpel žeje, "Veseli Slovenci" pa bodo navzoče razveseljevali z lepimi melodijami.

Vstopnice so na razpolago pri odbornikih in odbornicah.

Na svidenje v soboto, 5. februarja 1977 pri Sv. Vidu!

S. Turjanski, tajnica

—o—

Zahvala karmeličank v Mengšu

MENGEŠ, Slov. — Vsem blagim dobrotnikom, ki so se naši prošnji za denarno pomoč odzvali in nam potom č. s. Lavoslave Turk poslali svoje darove, se najiskreneje zahvalimo. Za nje se bo opravila sv. maša, pri kateri bomo prosile božjega povračila.

Dobile smo zdaj sicer gradbeno dovoljenje, med tem pa se je vse ogromno podražilo tako, da naši prihranki ne bodo zadostovali, da bi začele graditi. Ker je naš sedanji domek zgrajen na hlevih nekdanjega gospodarskega poslopja, dotrajan, vedno bolj važen, v kleti se širi goba in potresnam je zadal velike špranje v zidovju, je nujno, da poskrbimo za novo skromno, a toliko veliko stanovanjsko hišo, da bo prostora za 20 sester. (Več jih v naših Karmelih ne sme biti.)

Ker pa ne moremo začeti, če nimamo v banki naloženo za kritje stroškov vsaj enega dela zgradbe, nas prav finančna plat zelo skrbi. Zato smo zelo hvaležne za vsak znesek, ki ga nam podarite. Z iskreno molitvijo po namenu posameznih dobrotnikov se bomo skušale oddolžiti.

Bog daj v novem letu vso srečo, želijo hvaležne karmeličanke v Mengšu.

s. Marija Terezija Jenko, O.C.D.

NEKAJ BEŽNIH SPOMINOV NA ŽUPANA DALEY-a.

Chicago, Ill., januarja 1977. — Naše mesto in država sta s smrtjo župana Richarda J. Daleya izgubila dobrega voditelja in preudarnega državnika. Ne vem točno zakaj, toda njegov odnos do ljudi in njegov naravni politični instinkt sta me večkrat nehote spominjala pa pok. voditelja Slovencev dr. Antona Korošca. V mnogih ozirih sta si bila podobna. Oba prava ljudska vodnika. Osebno sem dobil spoštovanje do župana Daleya po nekaj razgovorih in posebno me je pritegnila njegova osebnost ne samo zaradi dobrih in modrih ukrepov, ampak tudi zaradi njegove izredne sposobnosti upoštevati mnenje drugega, če je bil prepričan v vrednost ideje ali predloga. Neverjetno lahko ga je bilo pridobiti za novo idejo in kar je v politiki tudi važno, imel je slonovski spomin.

Moj prvi ožji stik s pok. županom je bil pred kakimi 15 leti, ko sem nastopil v mestni zbornici v proračunski debati in iznesel nekaj novih predlogov za izboljšanje mestnih naselbin. Govor še hranim. Navzoči časnikarji so precej obširno poročali v svojih listih. Župan me je povabil v svojo pisarno, se mi posebno zahvalil za moj odločni nastop proti nekaterim članom policije, ki so hoteli stavkati za zvišanje plač. Moj govor je označil za najboljšega v celi proračunski debati. Obljubil je, da bo moje predloge skušal izpeljati. V resnici prej ali slej so vsi prišli na vrsto. Od tistega dne me je nekako vključil v svoj krog. Imenoval me je v več važnih mestnih odborov, bil sem na listi njegovih povabljencev k raznim funkcijam in kjerkoli sva se srečala, me je pozdravil s prvim imenom.

Posebno mi je v spominu moja udeležba na njegovo izrečno željo na poletu v državno prestolico Springfield, kjer smo pred državnim parlamentom in senatom govorili za sprejem zakonskih osnutkov, ki bi dali velemestu, kakršno je Chicago, večjo avtonomijo. Na posebnem avijonu so bili najvišji predstavniki mesta z raznih področij, predvsem gospodarski krogi in kar imenitno se mi je zdelo v tej družbi predstavljati našo naselbino. Zaradi slabega vremena smo več kot eno uro z avijonom krožili nad mestom in čas je kar najhitreje potekel v razgovoru z županom, katerega je vse zanimalo.

Do Slovencev je imel posebno spoštovanje, kar je rad pokazal ob raznih prilikah. Posebno mi je v tem oziru v spominu sprejem slovenskega zastopstva ob priliki obiska mariborskega škofa, dr. Maksimiljana Držečnika, kateremu je čikaška mestna zbornica podarila častno meščanstvo. V delegaciji so bili Fr. Varga, ki je spremljal škofa po Ameriki, sveto-štefanski župnik Fr. Tomaž, dalje Frank Kosmač, takratni preds. St. Paul hranilnice, Tony Darovec, takratni preds. Reliance, pok. Albina Novak, tajnica SŽZ, Edward Kučič, sedanji gl. preds. KSKJ in urednica Zarje Corinne Leskovar. Škofa sem predstavil z besedami: "G. župan, škof drugega največjega mesta Slovenije je na obisku drugega največjega mesta Amerike!" Nakar je župan imel prisrčen nagovor, kjer je povdaril slovenski doprinos našemu mestu in posebno podčrtal, da so Slovenci lojalni, vsega spoštovanja vredni someščani. Bil sem pripravljen, da tolmačim škofov odgovor, ko nas je škof Držečnik vse presentil z lepim odgovorom v perfektni angleščini. Tudi ljubljanska Družina je poročala o županovih pripombah glede slovenskih someščanov. Vem, da je škof odnesel kar najlepše vtise od tega sprejema.

Njegov naslednik Mihael Bilandič, ki je hrvatskega porekla in ponosen na to, je sposoben, preprost in izobražen odvetnik, ki bo nadaljeval nekončano delo pok. županom Bilandičem tudi vedno izmenjava pozdrave "po naše". Prepričan sem, da ga bo stranka imenovala za svojega kandidata, saj boljšega nimamo.

Ob zaključku naj dodam, da me je milwauški dopisnik, prijatelj Lojze Galič pozval v AD, naj bi razložil sistem "volilnih mož" v ameriških predsedniških volitvah in kako, da sem jaz prišel do tega častnega položaja. Mislim, da je v zadnjem času bilo toliko pisanega o tem sistemu, za in proti, da ne bi mogel kaj dosti novega povedati v tem pogledu. Mene in vse ilinoiske kandidate, je izvolila demokratska konvencija ob navzočnosti predsedniškega kandidata Carterja in drugih osebnosti. Vsak kongresni distrikt izvoli enega "volilnega moža" in tako se je zgodilo, da sem jaz dobil v sedmem kongresnem okrožju okoli 100 tisoč glasov večine, toda vseeno nisem imel priložnosti oddati svojega glasu za novega predsednika, ker je Ford dobil večino v celi državi Illinois. Eden izmed paradoksov ameriške politike, ki je preostanek iz starih časov.

Povabilu na ustoličenje in zaprisego novega predsednika, se nisem odzval, toda preds. Carterju nameravam poslati spomenico in ga opozoriti na dva, po mojem mnenju v tem času zelo važna slovenska problema priznanje narodnih pravic Koroškim Slovencem in upostavitev ameriškega konzulata v Ljubljani. Republikanci so nam dali ameriško knjižnico v Sloveniji, upamo, da bodo demokratje končno ustanovili potrebni konzulat.

Vsekakor želimo novemu predsedniku, da bi dobro krmaril naslednja štiri leta v prid Amerike in svobodnega sveta.

Dr. Ludvik Leskovar

—o—

Steklo namesto diamantov

Nemalo začudenja je bilo v kairskem muzeju, ko so med pripravljanjem dragocenosti iz Tutankamonovega groba za prevoz na razstavo v ZDA ugotovili, da je Tutankamonova krona sestavljena iz—stekla.

To odkritje je t o l i k o bolj zanimivo, ker so bili strokovnjaki po svetu doslej prepričani, da je krona narejena iz najdragocenejših draguljev. Nobenemu ni doslej prišlo na misel kaj nasprotnega. Strokovnjaki izključujejo možnost, da bi lahko kdorkoli morebitne diamante zamenjal s steklom. Vse kaže, da je narejena krona originalna. Ena izmed razlag za to je, da so bile nekaj časa ustavljene vse poti, ki so povezovale Egipt z deželami, iz katerih je bilo pripeljano kamenje (lapislazuli iz Afganistana).

Celih 50 let so tako strokovnjaki nevedoma zavajali svetovno javnost. Njihova dognanja so slonela na prepričanju, da si faraon, kot je bil Tutankamon, ne bi smel privoščiti kaj drugega kot dragoceno kamenje.

Ta najdba je najbolj prizadela kustosa kairskega muzeja Ali Hasana, ki je po tem odkritju upravičeno začel dvomiti o vrednosti ostalih najdenih predmetov iz faraonovega groba. Navaja celo možnost, da je še kje mboč najti takšne ponaredke. Strokovnjaki bodo s ponovnimi preiskavami dragocenosti poskušali ovreči to domnevo.

ODKRITJE SPOMINSKE PLOŠČE DR. ANDREJU FARKAŠU

Letos, 20. januarja 1977, je minilo deset let, kar se je v avtomobilski nesreči ubil znani rojak dr. Andrej Farkaš, župnik slovenske župnije sv. Križa v Bridgeportu, Conn. Ne samo nekdanji župljani, marveč tudi še številni drugi rojaki in rojakinje širom po Združenih državah ameriških se še danes hvaležno spominjajo tega velikega dobrotnika slovenskih vseljencev po zadnji svetovni vojski v to deželo. Premnogim izmed njih je namreč pomagal v najhujši stiski, da so dobili ameriško vizo in potem tudi streho in kruh v svoji najhujši stiski ob prihodu v ZDA.

Predzadnjo nedeljo, 23. jan. tl., so vzidali v steno nove cerkve sv. Kriza v Fairfieldu, Conn., staro v Bridgeportu so medtem namreč iz urbanističnih razlogov morali opustiti ter si drugod postaviti novo, spominsko ploščo, katera naj bi prihodnjim slovenskim in drugim rodovom pričala o veliki plemenitosti tega slovenskega duhovnika-dobrotnika v tej deželi. K odkritju spominske plošče je iz Londona priletel msgr. Ignacij Kunstelj, vrhovni voditelj slovenske dušnopastirske službe med nami Slovenci v zdmostvu.

Ko pišemo te vrstice, še nimamo poročila o poteku te lepe spominske slavnosti, ki dela čast slovenskemu imenu. Iz slavnostnega sporeda pa vemo, da je bila ob tej priložnosti obenem s spominsko ploščo vzidana tudi posebna puščica, v katero je poleg vložena programa spominska listina z imeni vseh dobrotnikov, ki so prispevali za to, da se je moglo to zgoditi.

Rajnki župnik Farkaš je bil rojen 23. novembra 1908 v Ključazovcih pri Sv. Križu na Murskem polju. Najprej je v domači župniji opravil ljudsko šolo, potem je stopil v salezjansko gimnazijo v Verženju. Tu je opravil nižjo, višjo gimnazijo z maturo pa je opravil v Mariboru. Teologijo-bogoslovje je opravil na teološki fakulteti v Ljubljani, kjer je dosegel l. 1942 tudi doktorat iz teze: "Prva poglavja Geneze v primeru s klinopisno in hieroglifsko literaturo". V mašnika ga je posvetil rajnki ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman 8. jul. 1934. Svoje študij je kasneje nadaljeval na padovanski univerzi v Italiji, kjer je dosegel še en doktorat, tokrat iz poltičnih ved. Želel je postati univerzitetni profesor.

Po komunistični okupaciji Slovenije je dr. Farkaš odšel kot toliko drugih v emigracijo, kjer se je posvetil dušnopastirski službi pri slovenski cerkvi sv. Križa v Bridgeportu, kjer je bil župnik Mihael Golob, po katerega smrti je postal on njegov naslednik. Župnija mu je nudila veliko priložnosti za delo. Že za časa svojega prvega župnika je zašla svetokriška župnija v velike stiske, ker je začelo število župljanov hitro padati. In kaj je dr. Farkaš storil? Pomagal je nad sto slovenskim ter nekaterim drugim narodnostnim družinam in posameznikom, skupaj nekaj nad 500 osebam, da so lahko prišle v ZDA in se naselile na področju njegove župnije. Osebno jim je poiskal delo in s tem kruh kakor tudi stanovanja. Obenem pa je svojo župnijo notranje in delno tudi zunanje skoraj popolnoma obnovil ter zlasti skoro potrojil število duš v fari. Sezidal je novo župnijsko dvorano in konvent za šolske sestre.

Po poročilu rajnkega dr. Joža Basaja, je postal rajnki župnik dr. Farkaš žrtev avtomobilske nesreče, 20. jan. ob 11. ponoči, ko se je vračal domov in je z druge strani udaril na njegovo stran voznik tako, da je bila kolizija čelo v čelo. Župnik dr. Farkaš je bil ta dan v službi - misijonstva. Vozil je misijonarja o. Jožeta Kokalja, jezuita s F. J. Kennedyjevega letališča v New Yorku v New Jersey, Paterson, odkoder se je potem zvečer vračal domov. Samo nekaj blokov od lastnega župnišča ga je dohitela smrt.

Grob dr. Farkaša je na svetokriškem pokopališču sv. Mihaela poleg rajnkega dr. Alojzija Kuharja in duhovnika Juranoviča in groba župnika M. Goloba. Zadnjo čast mu je izkazalo okrog 110 duhovnikov. Pogrebno sv. mašo je opravil bridgeportski škof Walter W. Curtis, ki se mu je hkrati v angleškem govoru zahvalil, rojak in njegov zvesti prijatelj dr. Franc Blatnik pa v slovenskem jeziku. Pogrebne obrede na pokopališču pa je opravil msgr. Alojzij B. Baznik, župnik pri sv. Vidu v Clevelandu.

J. S.

KOLEDAR *društvenih prireditev*

FEBRUAR

5. — **Štajerski klub priredi predpustno veselico** v avditoriju pri Sv. Vidu. Ves dobiček je zopet namenjen bolnim slovenskim rojakom.

11.-13. — **Smučarski izlet Slovenskega športnega kluba** v Blue Mountain, Ontario.

19. — **Dramatsko društvo Lilija** priredi Maškarado v Slovenskem narodnem domu na Holmes Avenue. Začetek ob osmih zvečer. Igrajo Veseli Slovenci.

27. — **Slovenska šola Sv. Vida** priredi svoje **kosilo** v farnem avditoriju.

MAREC

12. — **Klub slovenskih upokojencev** Waterloo okrožje priredi večerjo s plesom v Slovenskem delavskem domu, 15335 Waterloo Road.

20. — **Društvo Najsvetejšega** Imena pri Sv. Vidu priredi vsakoletni zajtrk s klobasicami in omletami (pancake and sausages) v farni dvorani sv. Vida, od 8. zjutraj do 1. popoldne.

APRIL

16. — **Tabor DSPB priredi svoj** pomladanski DRUŽABNI VEČER v Slovenskem domu na Holmes Avenue. Igral bo orkester Veseli Slovenci.

30. — **ODBOR ZA POMOČ** POSTAVITVE SLOVENSKEGA DOMA IN KAPELE V PARIZU priredi družabni večer z večerjo in plesom v dvorani pri Sv. Vidu. Pričetek ob pol osmih.

MAJ

1.— **Pevski zbor Planina priredi** koncert v Slovenskem narodnem domu na Maple Heights. Začetek ob 4. popoldne.

7. — **Pevski zbor Korotan priredi** koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue. Po koncertu igra orkester Veseli Slovenci za zabavo in ples.

8. — **Slovenska šola Sv. Vida** priredi **materinsko proslavo** v farnem avditoriju.

14. — **Slovenska telovadna zveza** v Clevelandu priredi telovadno akademijo v avditoriju pri Sv. Vidu. Začetek ob 7:30 zvečer.

29. — **Društvo SPB Cleveland** obhaja Slovenski spominski dan za vse žrtve vojske in komunistične revolucije s sv. mašo ob 10.45 pri Lurški votlini na Chardon Road.

JUNIJ

26. — **Tabor DSPB pripravi** SPOMINSKO PROSLAVO za pomorjene domobrance in četnike ter vse druge žrtve komunistične revolucije. Proslava bo na Orlovem vrhu na Slovenski pristavi.

SEPTEMBER

18. — Oltarno društvo pri Sv. Vidu priredi običajno vsakoletno kosilo v farni dvorani.

OKTOBER

9. — **Društvo Kras št. 8 ADZ** obhaja 65-letnico svojega obstoja in delovanja z banketom v Slovenskem domu na Holmes Avenue.

15. — **Tabor DSPB priredi svoj** jesenski DRUŽABNI VEČER v Slovenskem domu na Holmes Avenue. Igrajo Veseli Slovenci.

KULTURNA KRONIKA

Etruščani in Slovenci

Pred več kot 40 let je Tržačan, Anton Berlot, začel odkrivati izvor etruščanske pisave ter jezika. Presenečen je ugotovil, da si ni mogel pomagati ne z latinščino ne z grščino in ne z romanskimi jeziki. Šlo pa je s slovanskimi jeziki.

Anton Berlot je postavil naslednjo teorijo. Evropa je bila v davni predzgodovini domovina arijanskega (indoevropskega) naroda, ki je segal vse tja v osrednjo Azijo, do Indije. Ker je bilo pač tako, potem bi morali biti prav slovanski jeziki tem arijanskemu prajeziku še najbližje, saj se nahajajo prav na sredi nekdanjega arijanskega ozemlja, medtem ko so se na obrobju jeziki veliko spreminjali, tako romanska kot tudi germanska jezikovna skupina. Kaj pa če so Etruščani govorili jezik, ki je bil še blizu arijanskemu prajeziku?

Na podlagi te podmene oz. modela je začel s sistematičnimi primerjavami in uspehi so se pokazali. Smiselno je Anton Berlot razvozlal vsa ohranjena etrurska besedila. Izdal pa jih je v Švici mecen gospodarstvanik Roš, čigar stari starši so bili Slovenci. Knjiga nosi naslov "Eine Studie der Sprachen der Rassenen oder Etrusker," Zurich, Burlet und Co. 1966 (Študija jezikov Rasenov ali Etruskov).

Branje te knjige je res nekaj posebnega. V slovenskem svetu je vzbudila precej zanimanja. Objave so bile v Delu (1968), v tržaškem "Novem listu" (1971), v ljubljanskem "Tovarišu" (1972), prej zaradi neke zanimivosti kot pa za neko resnično odkritje, zakaj uradni univerzitetni krogi v Ljubljani so vztrajno zavračali odkritja "neakademskega" raziskovalca. Toda zadeva le ni dala miru.

Z njo se je začel ukvarjati tudi znani slovenski pesnik Matej Bor, iz česar so se slovenski zgodovinarji nenehno norčevali.. Seveda pri takih raziskavah odpadejo zgodovinopisne raziskave, stvar leži predvsem na primerjalnem jezikoslovju, na starinoslovju (arheologiji) in narodoslovju (etnologiji), področja, ki jih zgodovinopisci navadno premalo obvladajo.

Zadeva z Etrurci oz. Etruščani, ki naj bi govorili slovenskemu podoben jezik in se nazivali tudi z imenom "Sluveni," je nedolgo tega spet oživela. Ljubljanski zabavni tednik "itd" začenja v nadaljevanjih objavljati izsledke Antona Berlota in ob njem še Ivana Rebca, drugega etruščanskega raziskovalca, ki je leta živel v Rimu in posvetil svoje študije etruroslovju. Ivan Rebec je jasno ugotovil na podlagi objav tujih etruroslovcev, da je večina pričevanj antičnih piscev in zgodovinarjev o Etrurcih lažnih, pomanjkljivih in neresničnih. Prišel je do sklepa da sta rimska in starogrška zgodovina zgodovini osvajalcev, ki zatajita resnico o premaganih.

Po vsej Italiji so še danes ohranjena imena iz predlatinske dobe: Ruma (Rim), Polonija (Bologna), Ustje (Ostia), Kapa (Kapua), Ravenna (Ravna), itd. Krajevnih in ledinskih imen pa je seveda še več, npr. Frata (od fratje = leskovje, grmičasta gošča, kjer so sekali veje za zimsko krmo drobnici) ali Ronco (ronek = položina na pobočju hriba), v Florenci je npr. ulica Via di Ronco, itd. Nadalje veliko imen v slovenščini in beneški italijanščini. Sam Trst se je npr. prej ko je bil latinski Tergeste imenoval venetsko Terg, itd. itd.

S tem se znova odpira vprašanje, če smo se Slovenci res naselili na današnje ozemlje šele v 6. stoletju, po odhodu Langobardov v Italijo ali pa smo bili tu že poprej in je pozneje prišel nov dotok s severa. Nikakor pa ne ob Savi in Dravi navzgor, kot so hoteli doslej tolmačiti. Treba je bolj natančno iskati z sistematično uporabo izsledkov arheologije, če mogoče Karantanija ni bila predvsem naslednica že klasične etruščanske državotvornosti, doseljevanje rodov s severa pa logična posledica utrjevanja na alpskem prostoru, ki se je ob jantarski poti povezoval z ljudstvi ob Labi in Baltiku. Zakaj slovenščina spada res v severno in ne v južno slovansko skupino, posebno velika je njena podobnost s slovaščino in sorbščino (lužiško srbščino). Ali so bili morda Slovenci del umikajočih se Etruskov, ki so v tristoletni vojni z Rimljani izgubljali svoja cvetoča mesta in se zatekali k jezikovno sorodnim ljudstvom, ki so živela ob jantarski poti? Ali so na alpskem območju nadaljevali svojo omiko (noriško železo) ? . . .

Vsekakor vprašanja, ki jih bo moralo slovensko zgodovinopisje in starinoslovje samostojno reševati ne pa prepisovati od nemškoavstrijskih in italijanskih piscev, ki jim vsekakor ne gre za to, da bi Slovencem dali tisto mesto, ki jim gre. Koliko moralne in narodne škode so že zakrivili naši zgodovinopisci, ki so od nacionalističnih sosedov naivno povzemali njih zgodovinske potvorbe ali pa se držali v svojem kompleksu in občutku manjvrednosti nekega naivnega panslavizma. Slovenci bi imeli v drugačnem primeru drugo moč in odpor do ponemčevanja in asimilacij, bodisi v Trstu ali v Celovcu, kot tudi v svetu, če bi vedeli za svojo pravo zgodovino.

P.R.

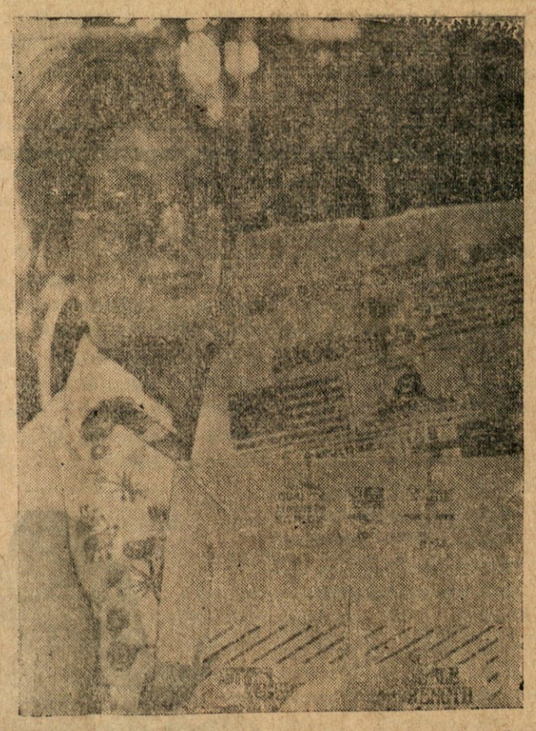

POSEBNO JAMSTVO — Donna Muzik, ena od delavk v St. Regis Paper Co. v Takoma, Wash., kaže papirnato vrečo z njenim imenom na dnu. Tako označeni izdelki so nekaka pobuda h kvaliteti, ker se vsaka od delavk trudi, da bi se izognila pritožbam.

ZA VARSTVO PRED LETALI — Zahodna Nemčija je vključila v svoje oborožene sile nov tank "Gepard", ki je posebej oborožen za obrambo pred letali.

VESTI IZ SLOVENIJE

Snežni plaz zasul šest smučarjev

Na Zelenici blizu Ljubelja je 11. januarja t.l. snežni plaz zasul šest gorenjskih smučarjev dva učitelja in štiri učence Iskrinega šolskega centra v Kranju. Učenci so šli v koloni, si s smučmi delali gaz, ko je iz Begunjščice prihrumel metež trdo zbitega snega. Nekaj učencev je odskočilo in se pravočasno rešilo, več pa jih je plaz zasul in potegnil za seboj. Nezasuti so zasutim pomagali, jih nekaj rešili, toda za šestorico ni bilo več pomoči. Plazovi so ogrožali tudi reševalce.

Dva tira skozi karavanški predor

Železniški promet med Avstrijo in Jugoslavijo je že nekaj let v nenehnem porastu, predvsem tranzitni promet, ki preko obeh držav poteka od zahoda proti vzhodu. S tem nastajajo vedno večji problemi zaradi majhne propustnosti tirov, ki vežejo Slovenijo z Avstrijo. Na zadnjem sestanku železniških predstavnikov na Dunaju so se dogovorili, da je treba čimprej začeti gradnjo drugega tira skozi karavanški predor, kateri trenutno predstavlja najbolj pereče ozko grlo v železniški povezavi med obema državama. V letu 1978 naj bi peljali prvi vlaki po drugem tiru skozi karavanški predor med Podrožico in Jesenicami.

Dr. Stanko Cajnkar umrl

V Ljubljani je umrl 17. januarja 1977 bogoslovni profesor in pisatelj dr. Stanko Cajnkar, doma od Sv. Tomaža pri Ormožu. Dočakal je 77 let. V slovenski cerkvi je bil sporna osebnost. Pred vojno, med njo in po njej je hodil svoja posebna pota, ki so šla zmeraj vštric s Komunistično partijo. študiral je v Parazu in od tam prinesel nekaj idej, ki so razburile slovenske duhove. Sodeloval je pri Kocbekovem "Dejanju", po vojni pri "Naši poti" in bil med pobudniki duhovniškega Ciril-medijskega društva. Pogrebne obrede v ljubljanski stolnici je opravil nadškof Jože Pogačnik, k večnemu počitku pa so umrlega položili v njegovem rodnem kraju.

V Sloveniji so umrli

15. januarja

V Celju: Franc Avšič;
v Žužemberku: Janko Dereani;
v Ljubljani: Andrej Musa, Anton Slak, Klemen Volaj, Dragica Gams, Jože Grad, Miha Erbežnik, Ludvik Wohlmut, Angela Loboda, roj. Stanjko, Ivan Rebolj, Jože Zakrajšek.
v Mednem: Valentin Ogrin;
v Kranju: Jože Povše;
v Straži: Albina Žiberna, roj. Vintar;
v Malem Brbrovniku: Pavel Šoster;
v Spodnji Dobravi (Kropa): Dušan Bešter.

18. januarja

V Domžalah: Stana Kovačić;
v Kranju: Anton Vesel;
v Ljubljani: Pavla Globokar, roj. Martinc, Antonija Kosak, vdova Kotar, Alojzija Okroglič, Helena Dolenšek, Marko Kovačević;
v Hrušici: Leopold Prošek;
v Žalcu: Stanko Legvart;
v Bizeljskem: Jože Gregel;
v Zg. Kašlju: Marija Matjaž, roj. Mlakar;
v Tržiču: Marija Salberger, roj. Strniša;
v Dravljah: Franc Mlakar;
na Viču: Franc Marinko;
v Margečanu-Ivanci: Štefan Kocjan.

19. januarja

V Dol. Logacu: Ivana Molk, roj. Jerina;
v Koblerjih pri Kočevju: Ana Nared;
v Preradu pri Ptuju: Nežka Petek;
v Železnikih: Anton Hosner;
v Ljubljani: Teodor Drenig, Marija Susnik, roj. Kruljc, Ivanka Žigon, Stanislava Jagodič, roj. Zemljak, Ana Zorko, roj. Jereb;
v Sp. Slivnici: Jože Janežič-Završčakov;
v Črnučah: Miha Kovač (Mike Kovach).

20. januarja

V Vavti vasi: Kristina Šenica, roj. Mirtič;
v Kamniku: Franc Grilj;
v Dragovanji vasi v Beli krajini: Matija Mušič;
v Ljubljani: Terezija Šemrov, roj. Smolc, Mihaela Stupica, roj. Prelovšek, Jela Likar, roj. Matkovic, Pavel Pogačar;
na Rečiški (Bled): Franc Golc;
v Senožečah: Ciril Sotlar;
v Logatcu: Fani Gorjanc, roj. Cuk;
v Sinji Gorici: Mirko Verbič;
v Krškem: Franc Cokan.

Zadnje vesti

Za zadnje vesti iz Slovenije poslušajte v Clevelandu in okolici Slovensko radijsko uro "Pesmi in melodije iz lepe Slovenije" vsak večer od ponedeljka do petka na postaji WXEN-FM na 106.5 MC, katero vodita dr. Mihan in go. Barbara Pavlovčič

ANGLOAMERIŠKE MERE

DOLŽINSKE:
1 inch = 12 lines = 2.54 cm
1 foot = 12 inches = 30.48 cm
1 yard = 3 feet = 91.44 cm
1 mile = 1760 yards = 1609.34 m

PLOŠKOVNE:
1 square foot = 144 sq. inches = 929.03 cm²
1 square yard = 9 square feet = 8361.12 cm²
1 square mile = 640 acres = 2.59 km²

PROSTORNINSKE:
1 cubic foot — 1728 cubic inches = 28,316.70 cm³
1 cubic yard = 27 cubic feet = 0.76 m³

TEKOČINSKE (Vel. Britanija)
1 pint = 4 gills = 0.57 l
1 quart = pints = 1.14 l
1 (imperial) gallon = 4 quarts = 4.55 l

TEKOČINSKE (ZDA):
1 pints = 4 gills = 0.47 l
1 quart = 2 pints = 0.95 l
1 gallon = 4 quarts = 3.79 l

UTEŽI:
1 grain (troygrain) = 64.8 mg
1 dram = 3 scruples = 1.77 g
1 ounce = 76 dram = 23.35 g
1 pound (libre, lb.) = 16 ounces = 453.59 g
1 stone = 14 punds (lbs.) = 6.35 kg
1 hundredweight (centweight, cwt.) = 112 pounds (lbs.) = 50.8 kg
1 ton (long ton) = 20 hundredweights (cwts.) = 1016.04 kg
1 ton (short ton) = 20 cental = 907.18 kg

MERA ZA ŽITO je bushel. V Vel. Britaniji: Imperial bushel = 36.37 l; v Ameriki: Winchester bushel = 35.257 l

MERA ZA BOMBAŽ: 1 bale = 205 kg.

Prijatel's Pharmacy
St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4112
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE OHIO
AID FOR AGED PRESCRIPTIONS

MALI OGLASI

Splošna popravila plinovodov in vodovodov vršita
VIDMAR in KUHAR
431-3373 ali 431-7417

Help Wanted Male or Female

LINOTYPE OPERATOR
Call 361-4088 — Jim
(x)

August Šenoa:

ZLATARJEVO ZLATO

naju je neki starki na gori v oskrbo. Skoraj bi rekel, da je imel srce, a vse skupaj je bila samo šala. Oženil se je s susjedgrajsko gospo Marto, ki je bila na njegove prejšnje grehe zelo ljubosumna. Zanjo se je zanimal tudi neki mladi Bakač, ki je grozil, da bo izdal Stjepkove grehe. Ščuval je tudi mojo mater, da bi me ponesla mladi gospe na grad. A mati se ni dala pregovoriti. O tem je zvedel Stjepko. Bil je besen. Medtem mu je ona rodila vas — Pavla. Prvorojenec si bil in kakšno je bilo veselje v hiši! Kmečki otrok se ne šteje med ljudi. Sedaj se je Stjepko spravil nad starko in hotel naju z materjo odstraniti s pota. Nastale so namreč težave. Kaj bi rekla gospa Marta, če bi to zvedela? Toda starka ni hotela nič slišati. Bila je pobožna ter je vse povedala stricu Jeromilu. Nekega dne so oboroženi ljudje vdrli v starkino kočo in hoteli poiskati mater in otroka. Toda koča je bila prazna. Usmilil se naju je stric. Mater je poslal v goro za Granešinom h kmetom, ki so živeli na kapiteljski zemlji. Mene, Gregorijančevo žrtev, pa so sprejeli v samostanu iz božje ljubezni in tudi iz maščevanja nad medvedgrajskim gospodarjem. Ta je napadel goro. Zaman. Fratri so bili modri ljudje. Rasel sem in dorasel. Matere nisem nikdar videl. Iz strahu nisem šel nikoli iz samostana, ona pa iz bojazni nikdar blizu. Samo stric mi je pripovedoval, da je mati bolehna. Tedaj mi je bilo sedem let. Neke noči pa me je stric nenadoma zbudil. Na konjih sva jo mahnila proti gori. Zelo sem se čudil. Jerolim je nosil s seboj vezeno torbico s posvečeno hostijo. Čez dve uri in pol sva dospela do hišice, ki je stala na gorski samoti. Vstopila sva. Na postelji je ležala bleda, upadla žena, ležala je z zaprtimi očmi in prekrižanimi rokami. Nisem je poznal. 'To je tvoja mati!' mi je dejal frater. Ne vem, kako mi je bilo v duši. Davilo me je. Čutil sem, da mi je hudo. Nekaj pa me je vleklo k bledi ženi. Planil sem k njej in med jokom zaklical: 'Moja ljuba mamica!' Tega se živo spominjam. Žena je odprla oči, me s hladno roko pogladila po čelu in me pritisnila na prsi. Rekel bi, da me je hotela zadušiti. Bridko je jokala in vso srajco je imela mokro od solz. Nato me je spustila. Lovila je sapo, ker ji je bilo slabše. Naposled je dala fratru z roko znamenje. Stric je pokleknil, spregovoril nekaj latinskih besed in dal materi iz torbice sveto hostijo. Pokleknil sem tudi jaz in molil. Zakaj? Saj nisem vedel. Mati se je na postelji dvignila. Opirala se je ob laket in naslonila glavo na rame. Prsti so ji nemirno gladili ruto, pogled pa je upirala vame. 'Sinko!' je spregovorila s slabim glasom. 'Sinko moj! Vidiš, mamici je hudo, zelo hudo. Zapustila te bo, za dolgo, dolgo. Vsak dan moli za mamo, očenaš, slišiš, vsak dan. Toda poslušaj,' je skrivnostno nadaljevala in oči so se ji zasvetile v čudnem ognju, da se me je polotil strah. 'Ljudje so zlobni, zelo zlobni. Ubili te bodo! Pazi se! Ne povej, kdo si! Da, ne govori!' Potlej je pomignila bratu. 'Pojdi sem, dragi brat! Odpusti, kar sem zagrešila. Saj nisem prostovoljno. Nekaj pa te prosim. Prisezi mi, da boš temu otroku oče in mati. Prisezi, da mu boš, ko bo dorasel, povedal, kdo je njegov oče, a ne zato, da ga poišče, temveč da se ga varuje. Prisezi, da ga boš izdajal za mutca, da mu ne bo jezik izdal skrivnosti, ki bi mu lahko povzročila smrt. In prisezi, da ne bo spregovoril prej, dokler ne bo izven nevarnosti.' 'Sestra!' je frater spregovoril." Prisezi!" je ona ponovila. 'Prisegam, storil bom!' je rekel frater in mi položil roko na glavo. 'Naučil ga bom, da bo molčal kot grob.' 'Bog naj te blagoslovi in vsi svetniki božji, sinko!' je dejala mati in me poljubila na čelo. Njene ustnice so bile hladne kakor led. Potem se je spustila nazaj. Govorila ni nič več. Frater je še vedno molil, jaz pa, jaz pa sem jokal. Moja mati je bila mrtva."

In Jerko je nagnil glavo in si zakril lice z rokami. Morda je hotel v duši obnoviti oni strašni prizor, morda se je hotel ubraniti solz?

"'Jerko!" ga je mehko poklical Pavel.

"Vrnil sem se v samostan," je fant nadaljeval. "Od tistega dne se je začelo zame novo življenje. Stric je rekel fratom, da so naju v hosti napadli razbojniki in da iz strahu ne morem več govoriti. Usta so mi bila kakor grob. Vse bridkosti sem zakopal v svoje srce. Slišal sem, kako me ljudje pomilujejo in kako se norčujejo iz mene; slišal sem in molčal, saj sem bil na videz mutast. Da, mutec sem tudi ostal. Strah pred ljudmi in prisega pred materjo sta mi s silo zaprli usta. Vse sem slišal, vse videl, kaj se godi okoli mene; toda vse, pa naj je bila to žalost ali radost, sem moral skriti v svoje srce. Nisem se smel nasmehniti, če sem slišal prijetno pesem, in nisem smel potožiti, če sem bil žalosten. Vse žive klice mlade duše sem moral doživljati sam zase; življenje mi je bila živa voda, ki je tekla ledom. Razen strica je samo še opat vedel, kdo sem in kakšnega rodu. Drugi fratri in ostali ljudje so me imeli za divji izrodek ljudstva, ki nosi jarem zaradi kakega velikega greha. Klicali so me za Jerka, mutca Jerka. Stric me je oblačil v preproste obleke, da bi nihče ničesar ne sumil. Gregorijanci so mislili, da se njihov izrodek gotovo potepa kje po svetu, in niso niti v snu sanjali, da živi blizu njih popolnoma svobodno. Dela sem imel malo. Svetnike sem krasil s cvetjem, pri cerkvenih slovesnostih sem nosil zastavo, tlačil fratru organistu meh in skrbel za vrt. Učil sem se plesti torbe in slamnike iz bičja ter dolbsti korita. Vse to sem potem prodajal po svetu. Ker me ni nihče poznal, sem lahko hodil po vaseh. Tu so me naganjali psi, ljudje so se mi smejali, češ da sem strah božji, starke so govoričile, da sem živa kuga, in otroci so me obmetavali z blatom. Ah, včasih mi je bilo, da bi zbesnel, da bi zatulil kakor ranjena zver; bilo mi je, da bi glasno preklel svet in vse, kar je na njem. Toda tega nisem storil. Vedno sem se spomnil materine želje. Toda norec nisem ostal. V tihih nočeh sem se v majhni sobi pri stricu učil raznih umetnosti.

20% popusta

RAZPRODAJA

20% popusta

CENE VSEMU BLAGU ZNIŽANE ZA NAJMANJ 20%

Razprodaja bo trajala samo dva tedna.
Zelene Eagle znamke; ob torkih dvojne.

Pridite – obiščite nas – oglejte si vso zalogo – dobrodošli ste – popolnoma brez vsake obveznosti.

ANZLOVAR'S

6214 St. Clair Ave.

RAZPRODAJO ZAKLJUČIMO V SOBOTO, 12. FEBRUARJA

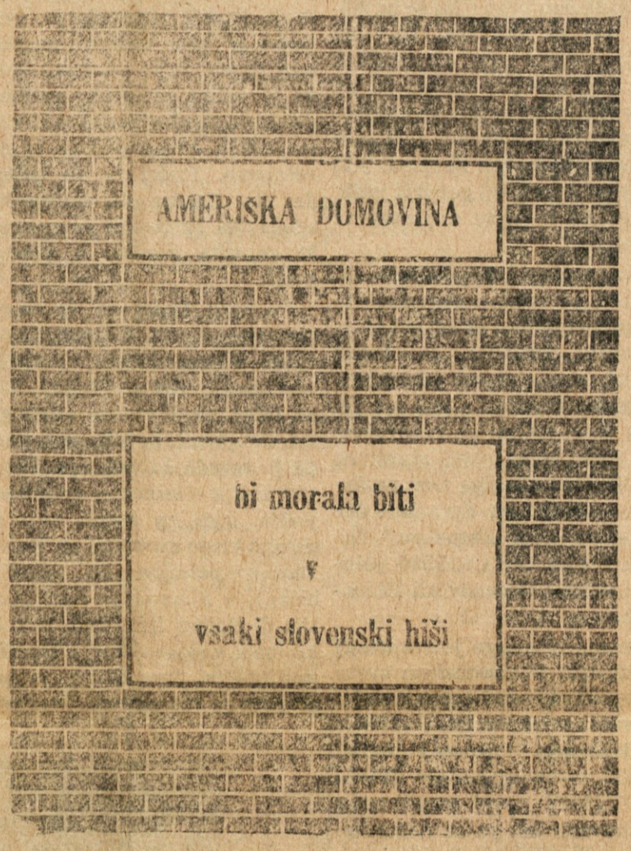

V blag spomin

OB PETI OBLETNICI, ODKAR JE V GOSPODU PREMINULA NAŠA LJUBLJENA ŽENA, MAMA IN STARA MAMA

AMALIJA PEKLAR

ki je umrla 28. januarja 1972

Spavaj mirno v tihem grobu,
Bog Ti večni daj pokoj!
Upamo, da v svetem raju
združimo se spet s Teboj.

Žalujoči:

KONRAD — mož
CVETKA, por. RIHTAR,
VERONIKA,
BARBI in KONRAD — otroci
sestri in brata
in ostali sorodniki

Cleveland, O. 28. januarja 1977.

V LJUBEČ IN BLAG SPOMIN

Rojen **1935**

Umrl **1971**

OB ŠESTI ŽALOSTNI OBLETNICI, ODKAR SE JE ZA VSELEJ POSLOVIL OD NAS NAŠ SRČNO LJUBLJENI SIN IN DRAGI BRAT

MIRKO KOŠIR

Njegovo mlado življenje je ugasnilo 28. januarja 1971 v Žireh, Slovenija.

6 let minilo je že,
odkar Te več med nami ni.
Ko se spominjamo na Te,
vse solzne naše so oči!

Zvesto smo Te vsi ljubili,
na Te ne bomo pozabili,
in enkrat bomo združeni
v raju tam - nad zvezdami!

Tvoji žalujoci:

OČE JANEZ, MATI IVANA
Z DRUŽINO
BRAT JANEZ Z DRUŽINO, BRAT FRANC,
SESTRA VIDA
IN V SLOVENIJI SESTRA ANGELA Z DRUŽINO

McMurray, Pa., 31. januarja 1977.

Služba odprta 1. marca 1977

Išče se poslovodjo za klubove prostore in za vknjižiti najemnine dvoran. Stanovanje vključeno. Prednost ima zakonska dvojica, ki je vešča slovenskega in angleškega jezika; toda — lahko se v tem napravi tudi izjemo.

Kdor se zanima za službo, naj piše na:
Direktorij Slovenskega društvenega doma
20713 Recher Ave., Euclid, Ohio 44119
ali pokličite tajnika za podrobnosti: (1) 216/261-5886
Vse prijave se bo držalo v strogi tajnosti.

(23)

NOVA VRSTA ŠPORTA? — Slika kaže pripravo za drčanje po sneženem bregu na trinožniku pritrjenem na smuči. Maska preko ust in nosa naj drčače varuje pred hudim mrazom. Novo vrsto športne zabave preskušajo v Coperstownu, N.Y.

"Poglej, tukaj v Ameriški Domovini je zopet oglaševanih nekaj prav poceni predmetov!

"Tako priliko je treba izrabiti, da se prihrani nekaj dolarjev.

"Pomni, draga ženica, vsak cent se pozna, ki ga moreva prihraniti.

"Zato vsak dan preglejva Ameriško Domovino, ne samo novice in drugo berilo, ampak tudi oglase. Trgovec, ki oglašuje v Ameriški Domovini, je zanesljiv in pri njem kupujva."

POSITION OPEN MARCH 1, 1977

Clubroom Manager and Rental Agent

Suite included. Preference will be given to married couple, and to those who can speak both Slovenian and English; however — exception may be made.

Interested parties should write to: Board of Directors, Secretary, Slovenian Society Home, 20713 Recher Ave., Euclid, Ohio 44119 — or call for details: (1) 216—261-5886

Applications will be held in strict confidence

(23)

Oglašujte v naših malih oglasih

- **ČE PRODAJATE ali kupujete rabljeno pohištvo,**
- **ČE IŠČETE ali oddajate stanovanje,**
- **ČE POTREBUJETE delovno moč,**
- **ČE IŠČETE zaposlitev,**
- **ČE PRODAJATE ali kupujete nepremičnine —**

dajte mali oglas v

AMERIŠKO DOMOVINO!

Pokličite HE 1-0628.